

BETÆNKNING

Afgivet af Infrastruktur- og Boligudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut ved offentlige anlægs- og renoveringsopgaver (offentligt byggeri), hvortil offentligheden har adgang eller i bygninger som anvendes af et betydeligt antal ansatte, pålægges at afsætte minimum 1 % af anlægssummen til såvel indvendig som udvendig kunstnerisk udsmykning af byggeriet. Beløbet skal være afsat på et særskilt projektnummer og fremgå af de årlige forslag til Finansloven.

(Fremsat af Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraterne, formand
Inatsisartutmedlem Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Inatsisartutmedlem Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut
Inatsisartutmedlem Malik Berthelsen, Siumut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 3. marts 2011 under FM2011 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslaget indebærer, at der i offentlige anlægs- og renoveringsopgaver (offentligt byggeri) afsættes 1 % af anlægssummen til indvendig og udvendig kunstnerisk udsmykning af byggeriet. Det skal ifølge forslagsstiller gælde for bygninger, hvor offentligheden har adgang eller som benyttes af et betydeligt antal ansatte.

Hensigten med forslaget er at give de fysiske omgivelser et løft og skabe glæde, samhørighed og tilhørsforhold, da de fysiske omgivelser angiveligt spiller en stor rolle i vores hverdag som arbejdsplads, skole, dagsinstitution, kultur-, social eller sundhedsinstitution.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

Partierne udtrykte stor interesse for forslaget, som på den ene side kan være med til at forskønne det offentlige byggeri og animere til, at det offentlige rum i højere grad bidrager til samfundets kulturelle udtryk og udvikling. På den anden side er der risiko for, at byggeriet fordyres, og det er spørgsmålet, om man bør prioritere de begrænsede offentlige midler specifikt til byggeri frem for kunstudsmykning.

Inuit Ataqatigiit tilkendegav, at tilstedeværelsen af kunst og kreativitet skaber positiv udvikling, og at der er behov for at synliggøre den grønlandske kultur i hverdagen. Endvidere opfordrede partiet til at undersøge, om det er muligt at fremme en mere alsidig arkitektonisk byggestil via forslaget. Inuit Ataqatigiit gav ligeledes under 1. behandlingen af forslaget udtryk for, at alment boligbyggeri principielt burde være omfattet af ordningen. Ud fra den betragtning mente partiet, at der er råd til både kultur og boligbyggeri og støttede forslaget.

Siumut var enig med forslagsstiller i intentionerne med forslaget, da det kan medføre, at kunstnere bliver en større del af samfundets kulturelle udvikling. Siumut kunne dog ikke støtte forslaget, idet samfundet har behov for gennemførelse af andre og mere presserende bygge- og anlægsopgaver. Siumut var positivt indstillet overfor, at forslaget kunne fremsættes igen, når samfundets økonomiske situation er forbedret.

Demokraterne mente, at forslaget på den ene side vil forskønne hverdagen med kunst og udsmykning, men på den anden side medføre en fordyrelse af byggeriet. Midlerne til udsmykning kunne ifølge Demokraterne i stedet anvendes på andre formål som kollegiebyggeri eller byggeri af almene boliger på kysten. Der var derfor et behov for at undersøge konsekvenserne ved forslaget nærmere.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget er positivt indstillet over for forslaget, da det kan bidrage til at forskønne offentligt byggeri og skabe liv i det offentlige rum. Udvalget finder desuden, at prioriteringen af kunstnerisk udsmykning ikke bør føre til en uforholdsmæssig fordyrelse af anlægs- eller renoveringsprojekter, da der er begrænsede midler til rådighed, og disse må prioriteres både ud fra en kulturel, geografisk og samfundsøkonomisk betragtning.

Ved FM07 blev et næsten identisk forslag behandlet af det daværende Infrastruktur- og Boligudvalg, hvor forslaget ikke nød fremme blandt flertallet. Begrundelserne var bl.a., at der var generelle overordnede bygningsmæssige behov, som umiddelbart ansås som mere uopsættelige, samt at det økonomiske råderum var yderst begrænset set i lyset af et renoveringsefterslæb på 2,1 mia. kr. Det er Infrastruktur- og Boligudvalgets opfattelse, at det fortsat er vigtigt at foretage en prioritering af de yderst begrænsede midler, som er til rådighed. Set i det lys finder udvalget, at det

er nødvendigt at fastsætte nogle rammer for, hvilke projekter der vil kunne blive berørt af nærværende forslag.

Udvalget mener, at der kan være ræson i, at kravet om at 1 % afsættes til kunstnerisk udsmykning skal gælde for projekter, som allerede har en vis økonomisk tyngde. Naalakkersuisut foreslår i sit svarnotat, at kravet kun bør gælde byggerier med en samlet anlægssum på 40 mio. kr. eller derover. Denne grænse vil dog i realiteten føre til, at et meget begrænset antal anlægs- og renoveringsprojekter vil blive omfattet af forslaget. Hvis samtlige igangværende projekter i Anlægs- og Renoveringsfonden skulle have været omfattet af forslaget, ville det have indbefattet ca. 11 aktuelle byggerier i hele Grønland, herunder projekter som eks. udvidelse af Bygge- og Anlægsskolen i Sisimiut, den ekstra fløj ved Dronning Ingrid's Hospital og Paamiut lufthavn. Flere projekter bør kunne få reel gavn af udsmykning, hvorfor et flertal af udvalget finder, at kravet bør gælde byggerier med en samlet anlægssum på 25 mio. kr. eller derover.

Udvalget understreger, at afsættelse af midler til udsmykning af offentligt byggeri, hvortil offentligheden har adgang, eller som anvendes af et betydeligt antal ansatte, ikke indbefatter boligbyggeri, herunder kollegiebyggeri.

Definitionen af begrebet ”kunst” er en subjektiv vurdering, og udvalget finder, at man for nærværende forslag bør tolke forslagsstillers begreb ”kunstnerisk udsmykning” i bred forstand. Udsmykningen af bygningerne kan hermed forstås som både bygningsformgivning, som en del af arkitekturen og farvevalg, som ornamentik, malerier, skulpturer, installationer eller lignende. Udvalget mener, at det overordnede formål skal være, at udsmykningen kan bidrage til at fremme et levende by- og bygdemiljø eller bryde med arkitektonisk monotoni. Dette kan bl.a. gøres ved tidligt at inddrage udsmykningen som en del af byggeprojektet i samspil med bygningens funktion, arkitekturen, materialevalg, det omgivende landskab og offentlige rum mv.

Midlerne til udsmykningen skal øremærkes det konkrete byggeri og kan udbydes i en konkurrence efter princippet om ”no cure, no pay” i lighed med Naalakkersuisuts forslag i svarnotatet. Da udsmykningen kan være en integreret del af bygningens arkitektoniske helhedsindtryk, vil det ikke i alle tilfælde være nødvendigt at afholde en konkurrence, men afhænge af de konkrete byggeri.

Udvalget støtter Naalakkersuisuts forslag om, at udsmykningen skal være kulturbærende. Udvalget mener, at det kulturbærende element skal forstås i bred forstand som videregivelse af den grønlandske kultur, og kan derfor både være historisk, nutidigt eller fremtidigt. Naalakkersuisut henstilles til nøje at overveje de mere specifikke krav til udsmykningen i overensstemmelse med denne betænkning, herunder hvem der udvælger udsmykningen og på hvilket grundlag. Udvalget ser frem til at bliver orienteret om fremdriften i dette arbejde.

Det er udvalgets forståelse, at forslaget stiller krav om, at 1 % af anlægssummen afsættes til udsmykning. Det er således ikke 1 % oven i den allerede budgetterede anlægssum, der skal findes på finansloven. Hermed kan man dog heller ikke antage, at man får 1 % mindre byggeri for pengene. Afhængig af projektets størrelse og hvordan udsmykningen inddrages i anlægs- eller renoveringsprojektet, vil udsmykningen kunne blive en integreret del af projektet. En yderligere vurdering af en mulig fordyrelse af det enkelte anlægs- og renoveringsprojekt, henstiller udvalget Naalakkersuisut til at foretage ifm. budgetteringen af det specifikke projekt, således at dette kan fremgå af projektbeskrivelsen.

Det vil være hensigtsmæssigt, hvis midlerne følger det konkrete projekt, hvortil de er øremærkede. Herved fastholdes princippet om ét projektnummer per anlægsopgave. Midlerne til udsmykning forventes efter forholdets natur tilbageholdt i lighed med midlerne til sikkerhedsstillelse. For at sikre gennemsigtighed skal det klart fremgå for det enkelte anlægs- og renoveringsprojekt, om der afsættes 1 % til udsmykning. Udvalget forventer, at forslagens realisering vil afspejle sig i bevillingsforudsætningerne i finanslovens anlægsdel.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige forventes at være begrænsede, da det kun vil være få anlægs- og renoveringsopgaver, som vil blive påvirkede af dette forslag.

De administrative konsekvenser forventes endvidere at være begrænsede. Naalakkersuisut vil skulle bruge ressourcer til udformning af rammerne i forbindelse med udsmykningen, hvilket givetvis vil kunne holdes indenfor de eksisterende administrative rammer. Administration af midlerne til udsmykning for det enkelte projekt forventes at kunne holdes inden for de offentlige bygherrers i forvejen pålagte arbejdsopgaver og projektbevillinger.

Der forventes ingen økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv. Det forventes, at forslaget vil kunne resultere i begrænset øgede indtægter for kunstmiljøet i Grønland. Forslaget vil isoleret set ikke have konsekvenser for borgerne.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit og Demokraterne skal på baggrund af ovenstående udvalgsbehandling og de faldne bemærkninger under 1. behandlingen fremsætte følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at afsætte minimum 1 % af anlægssummen til såvel indvendig som udvendig udsmykning af offentlige anlægs- og renoveringsopgaver (offentligt byggeri) med en samlet anlægssum på 25 mio. kr. eller derover,

hvortil offentligheden har adgang eller i bygninger, som anvendes af et betydeligt antal ansatte.

Ovennævnte udvalgsflertal indstiller ændringsforslaget til vedtagelse

Et mindretal i udvalget bestående af Siumut skal på baggrund af ovenstående udvalgsbehandling og de faldne bemærkninger under 1. behandlingen indstille forslaget til forkastelse.

Mindretallet har følgende mindretalsudtalelse:

”Vi fra Siumut ser det som en selvfølge at myndighedernes bygningsværker skal være indbydende og beboelig, som det nutidige krav omkring bygninger også gør det lovmæssigt muligt. Derfor er vi fuldstændig enig i at alle anlægsarbejde skal med udgangspunkt i kultur og identitet, samt omtanke for miljøet, altid forbedres og gøres endnu mere attraktive.

Vi fra Siumut synes dog at mens befolkningen har en begrænset pengemæssig forbrug, samt at der stadig er almennyttige boliger samt bygninger som ikke ser ud til at kunne forsinkes yderligere, bliver man nød til at prioritere anlægsarbejdet til først at komme befolkningen til gode.

F.eks. der er mange almennyttige boliger rundt omkring i kysten som enten er blevet faldefærdige, eller er alvorlig ramt af skimmelsvamp, der har hårdt brug for en renovering. Og hvis man yderligere forsinker de hårdt manglende tiltag, så synes vi fra Siumut at det vil ende med at blive dyrere for befolkningen.”

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

22. september 2011

EM2011/21
(FM2011/40)

Justus Hansen, Formand

Olga P. Berthelsen

Debora Kleist

Anders Olsen

Malik Berthelsen